

Afskaffelse af ikke-lovpligtig modersmålsundervisning

Kort resumé: Det foreslås at afskaffe den ikke-lovpligtige modersmålsundervisning (MMU). Dette vil medføre en effektivisering på 2,8 mio. kr. i 2025 og 6,9 mio. kr. varigt.

Fremstillende forvaltning: Børne- og Ungdomsforvaltningen

1. Beskrivelse af forslag (fremgangsmåde og effekt)

Forslaget indebærer en afskaffelse af den ikke-lovpligtige modersmålsundervisning (MMU) og dermed en reduktion i service for de elever, der benytter ikke-lovpligtig MMU. Den ikke-lovpligtige MMU kan anses som et særligt højt serviceniveau, idet København er den eneste af 6-by-kommunerne, som har dette tilbud. Ikke-lovpligtig MMU omfatter fx albansk, arabisk, somali, tyrkisk og urdu samt sprog fra øvrige lande, som ikke indgår i EU og EØS. Undervisningen blev gjort ikke-lovpligtig i 2002.

Ifølge lovgivningen inddeles modersmålsundervisning (MMU) i to kategorier:

- Lovpligtig MMU. Denne undervisning omfatter sprog fra EU- og EØS-lande samt grønlandsk og færøsk. Undervisningen reguleres af folkeskoleloven.
- Ikke-lovpligtig MMU. Denne undervisning omfatter fx albansk, arabisk, somali, tyrkisk og urdu samt sprog fra øvrige lande, som ikke indgår i EU og EØS. Undervisningen blev gjort ikke-lovpligtig i 2002.

I Københavns Kommune tilbydes man både lovpligtig og ikke-lovpligtig MMU for børn på 0.-9. klassetrin. Den ikke-lovpligtige undervisning tilbydes gratis for børn med bopæl i København fra 0.-5. klasse. I 6.-9. klasse opkræver man betaling - elever fra specialskoler er dog undtaget betaling. Der tilbydes desuden undervisning i både lovpligtig og ikke-lovpligtig MMU for børn udenfor kommunen, hvis bopælskommunen betaler for undervisningen.

Al MMU i København blev samlet under Modersmålsskolen i 2015. Skolen forvaltes af en leder og en administrativ medarbejder. Undervisningen finder sted på hverdage på udvalgte folkeskoler samt i foreningslokaler. Lærerne, som forestår modersmålsundervisningen, ansættes under Modersmålsskolen, og lederen fører tilsyn og sikrer, at undervisningen lever op til kravene udstukket gennem Fælles Mål beskrevet af Børne- og Undervisningsministeriet.

I tillæg til den sproglige del af modersmålsundervisningen har Modersmålsskolens undervisning et gennemgående fokus på medborgerskab og demokrati. I den forbindelse er en af Modersmålsskolens opgaver, gennem modersmålet, at bygge bro mellem elevers og forældres forståelse af demokrati og medborgerskab.

I 2021 blev der gennemført et effektiviseringsforslag, som indebar (1) bedre opfyldning af MMU-hold, (2) omlægning af lørdagshold til hverdage og (3) at hæve indtægten fra andre kommuner, som benytter Københavns Kommunes tilbud. Dette medførte en effektivisering fra 2022 og frem på 4,0 mio. kr.

Pr. 1 januar 2024 er der i alt oprettet 153 hold på Modersmålsskolen. Der er oprettet 57 hold med den lovpligtige MMU og 96 hold med den ikke-lovpligtige MMU. Af de 96 hold med undervisning i ikke-lovpligtig MMU, er 14 af dem specialhold. Aktuelt er der ca. 2.440 børn tilmeldt Modersmålsskolen, og der er i gennemsnit 17 elever pr. hold på Modersmålsskolens almenhold, mens der i gennemsnit er 5 elever pr. specialhold.

Forslaget medfører en servicereduktion for de elever, der benytter ikke-lovpligtig MMU. Børn med ikke-EU/EØS-sprog vil således ikke længere have tilbuddet om modersmålsundervisning, der giver dem mulighed for at udvikle deres sproglige evner i modersmålet både skriftligt og mundtligt på en anden måde, end man har mulighed for at gøre i hjemmet.

Forslaget kan implementeres fra 1. august 2025.

Her angives om forslaget udspringer af et innovationsforslag:

Ja

Nej

2. Økonomi

Modersmålsskolen har et budget i 2023 på 12,0 mio. kr. Heraf går 10,4 mio. kr. til løn til undervisere.

Den ikke-lovpligtige modersmålsundervisning udgør ca. 63% af de oprettede hold på Modersmålsskolen. En afskaffelse af den ikke-lovpligtige modersmålsundervisning vil medføre en varig årlig besparelse på ca. 6,9 mio. kr. i 2025-priser. I 2025 vil forslaget blive implementeret med 5/12-dele effekt, da undervisningen følger skoleårets kalender, hvilket giver en effektivisering på 2,9 mio. kr. i 2025.

Tabel 1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

1.000 kr. 2025 p/l	Styrings- område	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Varige ændringer (effektiviseringer og drift)							
Afskaffelse af ikke-lovpligtig MMU		-2.860	-6.861	-6.861	-6.861	-6.861	-6.861
Samlet varig ændring		-2.860	-6.861	-6.861	-6.861	-6.861	-6.861

Noter til alle tabeller: Forslaget skal udarbejdes i 2025 p/l.

Alle *besparelser* er angivet med negativt (-) fortegn.

3. Opfølgning

Opfølgningsmål	Hvordan måles opfølgningsmålet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Realisering af effektiviseringer			
Den ikke-lovpligtige MMU afskaffes fra skoleåret 2024-25	Gennem tilbagemelding fra ledelsen på Modersmålsskolen.	Administrativt Ressourcecenter.	I efteråret 2025.

4. Risikovurdering

Der forventes ikke at være nævneværdige risici forbundet med realisering af forslaget.

ADMINISTRATIVT BILAG TIL EFFEKTIVISERINGSFORSLAG

5. Effektivisering på administration

Økonomiudvalget har tidligere vist interesse for reduktion af kommunens administrative udgifter, senest med målsætningen om en reduktion på 10 pct. frem mod 2022. Effektivisering på administration skal derfor angives.

Tabel 2. Varige ændringer, administration

Nettoeffekt på administrative udgifter	1.000 kr. 2025 p/l					
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Effekt på lønudgifter på hovedkonto 6 og øvrige adm. udgifter på hovedfunktion 6.45						
Effekt på øvrige administrative udgifter						
Varige ændringer totalt, administration						

Note: Reducerede administrative udgifter angives med negativt (-) fortegn og øgede administrative udgifter angives med positivt (+) fortegn.

6. Hvem er hørt?

Relevante samarbejdspartnere i kommunen, der er inddraget

Beskriv, hvordan relevante samarbejdspartnere inddrages i forslaget (Slet, hvis det ikke er relevant). Det kan fx være:

- KS/KIT
- KEID
- andre relevante forvaltninger eller enheder.